روزنامه شرق

یکشنبه ۲۱ دی ۱۳۹۹ • ۲۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۲ • ۱۰ ژانویه ۲۰۲۱

سال هجدهم • شماره ۳۹۱۲ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

روحانی:

در تأمین ارز و ریال برای واکسن مضایقه نداریم

گروه سیاست: رئیس‌جمهور، اولین روز کاری خود را مانند شنبه‌های گذشته با حضور در جلسه ستاد ملی مقابله با کرونا شروع کرد. چند روز پیش شایعه شده بود حسن روحانی کرونا گرفته و مدعیان به توییت محمود واعظی، رئیس دفتر او ...

صفحه ۲

مجید انصاری:

گویا آقای صدیقی مسئول دفتر ملاقات‌های حضرت هستند!

گروه سیاست: روایت کاظم صدیقی از لحظه غسل آیت‌الله مصباح‌یزدی در صداوسیما واکنش‌های زیادی در پی داشت. به‌ویژه آن بخش که گفته آیت‌الله مصباح هنگام غسل چشمش را باز کرد، یک نگاه مهربانانه کرد و چشمانش را بست! ...

صفحه ۳

روزاول کاری خود به برجام بازگردید

نامه ۵۰ دیپلمات سابق به بایدن

صفحه ۴

حمایت خود را از کنار گذاشتن سیاست شکست‌خورده ترامپ اعلام می‌کنیم

شما وظیفه نه‌چندان خوشایند جبران سیاست‌های آسیب‌زای او را بر عهده دارید

تأخیر در مذاکره آخرین فرصت برای توقف سیاست‌های ترامپ را از بین می‌برد

دست روی دست نگذارید برای احیای کانال‌های دیپلماتیک فوراً اقدام کنید

محمد مهاجری در گفت‌وگو با «شرق»:

دولت در بازی مارو پله حرکت می‌کند

عکس: محمود عارفی، جماران

صفحه ۲

تیترها

تورم به ۲۲ درصد می‌رسد؟

صفحه ۵

روزشماری جبهه پایداری برای خروج ایران از پروتکل الحاقی!

صفحه ۳

مذاکره در تهران بر سر پول بلوکه‌شده در کره جنوبی

صفحه ۴

همه‌چیز درباره کرونای انگلیسی

صفحه ۹

دربی ۹۴ و چند علامت سؤال

صفحه ۱۱

سینمای ایران یک شانس تاریخی را از دست داد

گفت‌وگو با احمد طالبی‌نژاد

صفحه ۶

سرمقاله

آلودگی هوای مرگ‌آفرین و اجرانشدن قانون

نعمت احمدی . حقوق‌دان

ایران از معدود کشورهایی است که موضوع حفاظت از محیط زیست، اصلی از اصول قانون اساسی آن را به خود اختصاص داده است. اصل ۵۰ قانون اساسی، حفاظت از محیط زیست را که نسل امروز و نسل‌های بعد باید در آن حیات اجتماعی روبه‌رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی کرده و فعالیت‌های اقتصادی و غیر آن را که با آلودگی محیط زیست یا تخریب جبران‌ناپذیر آن ملازمه پیدا کند، ممنوع اعلام کرده است. اما با تأسف با وجود اختصاص اصلی از اصول قانون اساسی به مسئله محیط زیست، وضع محیط زیست در ایران به مسئله‌ای بغرنج تبدیل شده است علاوه بر آن به سبب تحقق اصل ۵۰ قانون اساسی -قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا- و نیز به منظور پاک‌سازی و حفاظت هوا از آلودگی همه دستگاه‌ها و مؤسسات و نیز اشخاص حقیقی و حقوقی را برابر قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا موظف به رعایت مقررات و سیاست‌هایی کرده است؛ قانونی که کلیات آن در هجدهم اسفند ماه سال ۱۳۷۴ مشتمل بر ۳۶ ماده و ۱۴ تبصره از تصویب نهایی گذشته است. قانونی که اگر مفاد آن اجرا می‌شد امروز چنین آشفتگی‌هایی در حوزه محیط زیست و آلودگی هوا و نیز تولید اتومبیل‌هایی که مهم‌ترین عامل تولیدکننده گازهای سمی هستند، رخ نمی‌داد. کافی است به چند ماده از قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا توجه کنیم. ماده ۲، اقدام به هر عملی که موجبات آلودگی هوا را فراهم کند ممنوع است؛ منظور از آلودگی هوا عبارت است از وجود و پخش یک یا چند آلوده‌کننده اعم از جامد، مایع، گاز، تشعشع پرتوزا و غیر پرتوزا در هوای آزاد به مقدار و مدتی که کیفیت آن را به‌طوری‌که زیان‌آور برای انسان یا سایر موجودات زنده یا گیاهان و یا آثار و ابنیه باشد تغییر دهد و در ماده ۳، منابع آلوده‌کننده هوا که تحت مقررات این قانون قرار دارند به سه دسته طبقه‌بندی شده‌اند.

۱) وسایل نقلیه موتوری ۲) کارخانجات و کارگاه‌ها و نیروگاه‌ها ۳) منابع تجاری و خانگی و منابع متفرقه.

ملاحظه می‌شود قانون‌گذار در طبقه‌بندی عوامل آلوده‌کننده هوا به همه عوامل توجه کرده و می‌دانیم مهم‌ترین بخش آلودگی هوا یعنی ذراتی که باعث آلودگی هوا می‌شوند ۷۰ درصدشان از طریق خودروها ایجاد می‌شود. به این آمار که از طرف رئیس مرکز هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست درباره سهم خودروهای سواری در آلودگی هوا و مقایسه آن در سال‌های گذشته اعلام کرده توجه کنید: ۷۰ درصد آلاینده‌ها مربوط به منابع متمرکز و ۳۰ درصد مربوط به منابع ساکن ناشی از ذرات تولیدشده آلاینده در هوا است، منابع متحرک به‌طور متداول مربوط به وسایل نقلیه است اما وسایل نقلیه در دو قالب بنزینی و دیزلی یا گازوئیل‌سوز دسته‌بندی می‌شوند که براساس آمار، حدود ذرات معلق (اولیه) ناشی از تردد وسایل نقلیه حدود ۶۰ درصد است. ذرات معلق اولیه به‌طور مستقیم تولید می‌شوند اما ذرات دیگری به نام ذرات ثانویه وجود دارند که از ترکیبات و انتقالات شیمیایی ایجاد می‌شوند که ۶۰ درصد ذرات اولیه تولیدی مربوط به خودروهای دیزلی، ۱۲ درصد خودروهای بنزینی شامل موتورسیکلت و سواری‌هاست.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

پیش‌نیاز اجرای سند تحول قضائی

سید محمود علیزاده‌طباطبایی
حقوق‌دان

نزدیک دو سال از شروع فعالیت حجت‌الاسلام والمسلمین آقای رئیسی به عنوان رئیس قوه قضائیه می‌گذرد. ایشان اولین رئیس قوه قضائیه‌ای هستند که بیش از ۳۵ سال سابقه خدمت قضائی دارند و قاعدتا قوه قضائیه را به‌خوبی می‌شناسند و اولین رئیس قوه قضائیه هستند که در رشته حقوق تحصیلات دانشگاهی دارند و در نتیجه با قوانین و مقررات و رویه‌های قضائی هم آشنا هستند. به همین دلیل انتظاری که از ایشان وجود دارد، متفاوت از رؤسایی است که مدت زمانی را صرف آشنایی با سازمان و نیروی انسانی و قوانین و مقررات می‌کردند.اخیرا گزارشی ۶۹ صفحه‌ای را به عنوان سند تحول قضائی ارائه داده‌اند که در نوع خود در قوه قضائیه کار جدیدی است. نکته آنجاست که برنامه‌ریزی متأسفانه در قوه قضائیه سابقه مطلوبی ندارد و مشخص است که برای انجام آن، مطالعه و بررسی وضع موجود، ارائه تصویری از وضع مطلوب، ارائه و راه‌کار اجرائی قابل ارزیابی برای رسیدن از وضع موجود به وضع مطلوب، مورد نیاز است. مردم با مشکلات عمده‌ای مواجه هستند و ضروری است از نظر قضائی احساس امنیت کنند. گسترش دزدی، ناامنی، شرارت، مواد مخدر، قاچاق، مفاسد اقتصادی و اخلاقی، این نیاز را ایجاد می‌کند که شهروندان به ملجأ و مرجع تظلمات اعتماد کنند. در این شرایط، برخی قضات دادگاه‌ها به تعبیر یکی از استادان حقوق جزا به تکنسین قضائی تبدیل شده‌اند و کاری ندارند جز آنکه عمل متهم را با قانون تطبیق می‌دهند و حکم صادر می‌کنند. امروز، زندان‌رفتن یعنی بازی‌کردن با زندگی مردم آن هم با وضعی که زندان‌های کشور دارد که چندین برابر ظرفیت استاندارد زندانی در آنها نگهداری می‌شود. زندان در انواع فسادها را به روی زندانی و خانواده‌اش باز می‌کند. اگرچه محکومین به احکام قطعی به اظهار رئیس سازمان زندان‌ها در سال گذشته کمتر از ۲۵۰ هزار نفر هستند، ولی جمعیت چرخشی که از چند روز تا چندماه وارد زندان می‌شوند به اظهار رئیس اسبق قوه قضائیه چندین برابر این رقم است. درصورتی‌که ظرفیت استاندارد در زندان‌ها کمتر از ۸۵ هزار نفر است.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

سؤال‌های بی‌جواب یک پرونده

کامبیز نوروزی
حقوق‌دان

پرونده قضائی عیسی شریفی، معاون شهرداری تهران در دوره قالیباف در چه وضعیتی است؟ اتهام‌های او چیست؟ آیا اتهام‌ها فقط مالی‌اند یا عناوین دیگری نیز دارند؟ چه مقدار از پرونده او مربوط به شهرداری است و چه مقدار از آنها بی‌ارتباط با شهرداری است؟ آیا در پرونده وی کسانی از شهرداری به‌عنوان شریک جرم یا معاون جرم نیز وجود دارند؟ در آن مقدار از پرونده او که به شهرداری تهران و سمت معاونتش در شهرداری مربوط است، آیا مقام مافوق او یعنی شهردار وقت تهران نیز دخالت داشته است یا نه؟ قاعدتا شهردار وقت، نمی‌تواند به‌طور کامل از کارهای فرد زیردستش که حالا یک پرونده اتهامی بزرگ دارد، مطلقا بی‌خبر بوده باشد. اگر باخبر بوده چرا نسبت به آنها واکنشی نداشته؟ چه مدیریت و تدبیری است که بر اثر آن معاون شهردار مجموعه‌ای از کارهای بسیار بزرگ را انجام می‌دهد که اینک از نظر دستگاه قضائی شایسته مدت‌ها بازداشت و محاکمه و مجازات است و مقام مافوقش از آنها بی‌خبر بوده؟ اگر شهردار وقت، بی‌خبر بوده، این چه مدیریتی است که نمی‌داند قائم‌مقامش چه می‌کند؟ اگر باخبر بوده مسئولیتش چه می‌شود؟

آقای سخنگوی قوه قضائیه گفته است محاکمه عیسی شریفی انجام و رأی او نیز صادر شده است. درحالی‌که در برخی پرونده‌ها اخباری مانند موارد اتهامی و کیفرخواست و سخنان نماینده دادستان در دادگاه به تفصیل منتشر می‌شود، از پرونده قائم‌مقام شهردار پیشین تهران هیچ خبری نیست؛ نه اتهام‌ها معلوم است، نه از کیفرخواست چیزی منتشر شده است، نه معلوم است در دادگاه چه گذشته و نه پیداست که دادگاه در پایان او را مبرا دانسته یا مجرم؟ و اگر محکومش کرده‌اند، مجازات چیست؟

قانونا محاکمات اگر مربوط به امنیت ملی یا امور خلاف عفت عمومی باشند، دادگاه‌ها می‌توانند محاکمه را غیرعلنی برگزار کنند. اخبار غیررسمی حکایت از این ندارند که موارد اتهامی عیسی شریفی از جرائم علیه امنیت ملی یا از جرائم خلاف عفت عمومی باشند. اطلاعات معتبر اندکی که تاکنون از این پرونده منتشر شده است، حکایت از آن دارد که موضوع این پرونده صرفا یا عمدتا مالی است. در این صورت هیچ دلیلی نمی‌ماند که این پرونده چنین بی‌خبر و پنهان رسیدگی شود. ظاهرا اتهام‌ها ناشی از قرارداد، یا قراردادهای شهرداری تهران با یک هلدینگ بزرگ است. گفته می‌شود ارقامی که در جریان این پرونده مطرح‌اند، بالغ بر چندین هزار میلیارد تومان است. اگر شریفی به‌عنوان معاون شهردار این قراردادها را امضا کرده است، آیا او بدون اطلاع مقام مافوق چنین عملی انجام داده است؟ آیا او در جریان اجرای قراردادها شخصی و بدون اطلاع سازمان اداری شهرداری و مافوقش عمل کرده است؟

بی‌آنکه قصد کمترین قضاوتی درباره شخص عیسی شریفی در میان باشد، این نکته حائز اهمیت فراوان است که خصوصیات پرونده او نشان می‌دهد این پرونده از مهم‌ترین پرونده‌های مقامات اداری است. چرا برخی پرونده‌ها به شرح و تفصیل به صدر اخبار می‌آیند ولی این یکی در نهان باقی می‌ماند و خبری از روند دادسرا و محاکمه بیرون نمی‌آیند. این تبعیض خبری چه معنایی دارد؟ بسیاری از اخبار و پرسش‌های دوره ۱۴ساله شهرداری ناگفته مانده‌اند. در دوره کوتاه شهرداری محمدعلی نجفی، از قرائت گزارش کامل نجفی از این دوران ممانعت شد. این گزارش به قوه قضا ارسال شد اما همچنان خبری از نتیجه آن گزارش نیست.

حرف اول

درباره رأی برخی همسایگان ایران به سود آمریکا

فریدون مجلسی . تحلیلگر

ایالات متحده در چهارشنبه ۳۰ دسامبر یعنی یک روز مانده به پایان سال مسیحی ۲۰۲۰، در ادامه ادعای ترامپ در توسل به مکانیسم ماشه علیه ایران (در قالب توافق برجام)، تشکیل کمیته نظارت بر تحریم‌های پیشین شورای امنیت را علیه ایران در مجمع عمومی به رأی گذاشت. از میان اعضا ۱۰ عضو شامل ایالات متحده، اسرائیل، عربستان سعودی، مراکش، سودان، بحرین، یمن (عدن) و جیبوتی که رسما در اتحاد منطقه‌ای و نظامی علیه جمهوری اسلامی شریک هستند و همچنین کشورهای وابسته‌ای مانند هائیتی، السالوادور و میکرونزی به سود پیشنهاد آمریکا رأی دادند. ۱۱۰ کشور علیه پیشنهاد آمریکا رأی دادند. کشورهای اروپایی، کانادا، ژاپن، استرالیا و نیوزیلند که خود را بیشتر به اصول حقوقی و روابط بین‌المللی متعهد می‌دانند و در گذشته نیز علیه اقدام آمریکا در اعلام توسل به مکانیسم ماشه رأی داده بودند، فقط اوکراین بنا به ملاحظاتی (احتمالا حادثه سقوط هواپیمای مسافری آن کشور) رأی ممتنع داد. همچنین از کشورهای عرب الجزایر، سوریه، تونس و اریتره در شمار رأی‌دهندگان علیه پیشنهاد آمریکا بودند و کشورهای عراق، مصر، امارات متحده، عمان، قطر، لیبی و مالی رأی ممتنع دادند. بقیه کشورهای عربی مانند اردن رأی ندادند. رأی جیبوتی که زمانی ایران ساختمان پارلمان آن کشور را ساخت، به سود آمریکا داده شد. کومور در رأی‌گیری شرکت نکرد. در میان کشورهای همسایه ترکیه، ارمنستان، جمهوری آذربایجان و پاکستان علیه پیشنهاد آمریکا رأی دادند، درحالی‌که عراق به رعایت و شاید ترجیح روابطش با کشورهای عربی و آمریکا رأی ممتنع داد. افغانستان که نیاز به همکاری با آمریکا دارد شاید با زرنگی در رأی‌گیری شرکت نکرد.

ادامه در صفحه ۲

روزنامه «شرق» در راستای تداوم زنجیره فعالیت‌های فرهنگی و انتشاراتی خود در نظر دارد در سال جاری سررسید جامع ۱۴۰۰ را با نام «سررسید قرن» منتشر کند. سررسید «قرن» مجموعه‌ای محتوامحور از تمامی رویدادهای مناسبتی فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، هنری و اجتماعی خواهد بود که مشابه آن در هیچ سررسیدی وجود نخواهد داشت. تیم تولید محتوای «شرق» با چند ماه کار پژوهشی، مجموعه‌ای از مناسبت‌های ملی- تاریخی- بین‌المللی را با تفکیک مناسبت‌های شمسی/میلادی/قمری تدارک دیده‌اند که مجموعه این کار پژوهشی در سررسید قرن به همراه تصاویر چهره‌ها منتشر خواهد شد. همچنین در سررسید ۱۴۰۰ به بهانه پایان قرن شمسی و ورود به قرن تازه، مجموعه‌ای از صد عکس-رویداد مهم قرن به همراه شرح آن منتشر خواهد شد که به نظر می‌رسد این مجموعه برای روزنامه‌نگاران، پژوهشگران و مدیران واجد ارزش کاربردی-آرشیوی باشد. اطلاعات مراکز فرهنگی شامل سینماها، تئاترها، گالری‌ها و... در تهران و شهرستان‌ها نیز در این سررسید در دسترس خواهد بود.

روزنامه شرق

قابل توجه هنرمندان نویسندگان، روزنامه‌نگاران مدیران و مخاطبان فرهیخته روزنامه شرق

درج آگهی و اسپانسرینگ
۸۶۰۳۶۱۱۹

سفارش و پیش‌خرید
۸۸۹۰۳۵۴۸

جناب آقای مجتبی شعبانی

مصیبت درگذشت مادر گرامیتان را به جنابعالی و خانواده محترم صمیمانه تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند متعال برای آن مرحومه علو درجات و برای شما صبر آرزومندیم.

روزنامه شرق

ارتباط با روزنامه شرق
SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR